

Meer efficiënte overheden en betere regelgeving

Op de politieke agenda: **NU!**

Voorwoord

Met de werkgeversorganisaties VBO, Voka, UWE en Beci, willen wij het belang benadrukken van een goed georganiseerde overheid. Een gerichte aanpak van maatschappelijke uitdagingen gaat uit van een sterke achterliggende organisatie. Ondernemingen uit alle regio's ervaren te regelmatig moeilijke procedures of botsen op onduidelijke regels. Alle overheden zouden belangrijke stappen voorwaarts kunnen zetten op drie domeinen: meer efficiëntie, betere regelgeving en eerlijke concurrentie tussen de publieke en de private sector.

Het streven naar meer **efficiëntie op alle beleidsniveaus** is eigenlijk een permanente opdracht. Het beleid dient bij alle overheden voortdurend gericht te zijn op maatregelen die bijdragen tot een vlottere werking en een hogere kostenbesparing.

Het thema '**betere regelgeving**' verdient een hogere plaats op de politieke agenda. Voor ondernemingen is harmonieuze regelgeving tussen de verschillende beleidsniveaus bepalend voor hun concurrentiekracht. De verdere uitwerking van een consistent regelgevingsbeleid is zeker aangewezen.

Bij de '**diensten van algemeen economisch belang**' hoort de klemtoon te liggen op eerlijke concurrentie tussen de publieke en de private sector. Een strikte toepassing van het principe van gelijke behandeling van operatoren die eenzelfde dienst leveren is noodzakelijk, ongeacht tot welke sector ze behoren.

De werkgeversorganisaties stellen zich op als partner voor alle regeringen om samen actief te werken aan de realisatie van de geformuleerde aanbevelingen.

I. Naar een meer efficiënte overheid op álle beleidsniveaus

Een meer efficiënte overheid op alle beleidsniveaus is een must voor het concurrentievermogen van ons land. Een goed functionerende overheid zou ook mee kunnen bijdragen tot betere publieke financiën in het licht van de enorme uitdaging van de vergrijzing.

1. Voor een werkbaar efficiëntieprogramma

Studies van McKinsey, de Europese Centrale Bank of recenter nog van Voka of Itinera, tonen telkens tal van mogelijkheden aan om de efficiëntie van onze overheid te verhogen. We kunnen echter niet anders dan vaststellen dat de programma's om de efficiëntie van de openbare besturen te verbeteren dun gezaaid zijn en vaak niet volgehouden werden.

En toch. Wanneer we de programma's analyseren die in andere Europese landen werden opgezet én naar de resultaten kijken die daar al werden geboekt, lijkt een beduidende verbetering van de efficiëntiewinst van de overheid helemaal geen onmogelijke opgave. In het Verenigd Koninkrijk maakte het 'efficiency program' tussen 2005 en 2008 een besparing van 25 miljard euro mogelijk. Sinds 2007 verplicht het Nederlandse programma 'Vernieuwing Rijksoverheid' elk departement in 4 jaar minstens 5% efficiëntiewinst te boeken. Sommige diensten, zoals backoffice of adviesorganen, krijgen veel ambitieuzere doelstellingen opgelegd. Aangezien de Belgische overheidsuitgaven, uitgedrukt als percentage van het bbp, groter zijn dan de Nederlandse en er in het verleden nog geen uitgesproken efficiëntieprogramma's werden doorgevoerd, kunnen de te leveren inspanningen wellicht opgedreven worden. De werkgeversorganisaties vragen dat er programma's worden opgezet om de efficiëntie van de Belgische openbare besturen op alle beleidsniveaus met minstens 3% per jaar te verbeteren.

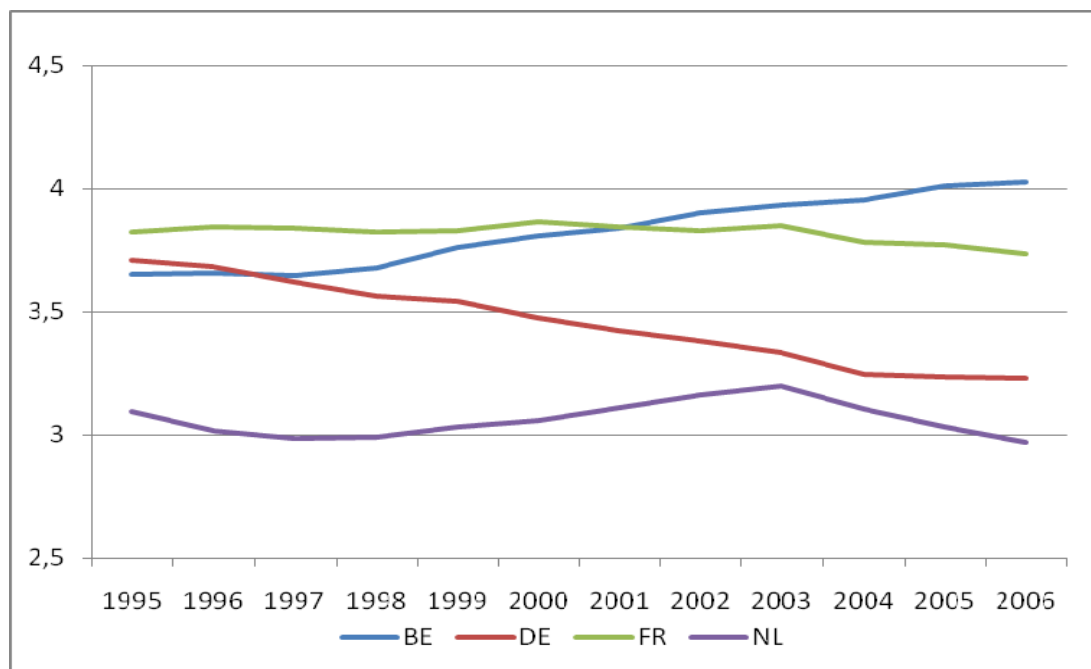
Voorts leeft in werkgeversmiddens de vaste overtuiging dat er nu dringend werk moet worden gemaakt van een internationale benchmarking en een vergelijking met de private sector. Dat zou het mogelijk maken te bepalen op welke gebieden de efficiëntie van de Belgische overheden kan toenemen door zich te inspireren op goede praktijken uit het buitenland en uit het bedrijfsleven. Het Verenigd Koninkrijk heeft onder meer bepaalde uitgavenposten bevroren zonder de kwaliteit van de geboden dienstverlening te verminderen. In Duitsland en Oostenrijk zijn de personeelskosten van de administraties de jongste tien jaar constant gebleven. De efficiëntieprogramma's voor elk overheidsniveau in ons land moeten gepaard gaan met een beperking van de groei van de overheidsuitgaven en zelfs een nominale bevroering van bepaalde uitgavenposten.

2. Naar een beter beheer van het ambtenarenkorps...

Volgens de berekeningen van consultant McKinsey nam de arbeidsproductiviteitswinst in België tussen 1980 en 2002 met 40% toe in de particuliere dienstensector, terwijl deze stijging in de overheidssector maar 16% bedroeg over dezelfde periode. Een hervorming van het human resources management (HRM) binnen de openbare besturen zou de productiviteit en de efficiëntie van het overheidspersoneel kunnen verbeteren. De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) wijst namelijk op ernstige tekortkomingen van de werking van het HRM-beleid binnen de federale en gewestelijke openbare besturen: onder meer een gebrek aan personeelsplanning rekening houdend met de werkelijke behoeften en met de taken die aan elk bestuur zijn toegewezen. Dit gebrek is des te problematischer wanneer men de omvang kent van de werkgelegenheid in de overheidssector. In 2006 telde België het hoogste aantal werknemers in de administratie stricto sensu: 4 per 100 inwoners, tegen 3 gemiddeld in de OESO-landen met een

vergelijkbaar niveau van economische ontwikkeling. Bovendien vertoonde die overheidstewerkstelling in België de jongste jaren een stijgende trend, terwijl de tendens in de andere landen net andersom is.

Grafiek: Het aantal werknemers in de administratie stricto sensu op 100 inwoners

Bron: Eurostat

3. ...en van de kost van het overheidspersoneel

De OESO onderstreept ook dat het bezoldigingspeil relatief hoog schijnt in ons land in vergelijking met de overige OESO-landen. Zij voegt er nog aan toe: "This is an area of concern as compensation costs per employee have grown more rapidly in general government than in the labour force at large." Bovendien heeft hoogleraar Jos Berghman (KULeuven) berekend dat het gemiddelde brutopensioen van een ambtenaar 2.112 euro per maand bedraagt. Dat is twee keer meer dan dat van een loontrekkende (925 euro) en bijna 5 keer meer dan dat van een zelfstandige (493 euro). Een dergelijk pensioenniveau in de overheidssector was verantwoord in de tijd dat het voorgestelde salarisniveau onder het marktpeil lag. Maar dit argument houdt vandaag geen steek meer, aangezien dat salaris mettertijd werd aangepast aan de lonen in de privésector. Het zou dan ook niet meer dan normaal zijn - in toepassing van het beginsel van goed bestuur - de componenten loon en pensioen in de toekomst gradueel beter op elkaar af te stemmen.

4. Naar een afschaffing van overbodige instellingen

Op het gebied van overheidsniveaus en instellingen is België ongetwijfeld recordhouder: een federale Staat met een Kamer van volksvertegenwoordigers en een Senaat, 3 Gewesten en 3 Gemeenschappen, 3 Brusselse Gemeenschapsinstellingen, 9 regeringen en 9 parlementen met meer dan 70 posten voor ministers en staatssecretarissen! Zonder te spreken van de 10 provincies, 43 arrondissementen en 589 gemeenten, waarvan 19 in Brussel! Deze woekering van instellingen en overheidsniveaus heeft uiteraard te maken met onze geschiedenis en met de federale structuur van ons land, maar zorgt wel voor niet te verwaarlozen kosten, in het bijzonder personeelskosten. Bovendien is de werking van de institutionele structuur niet optimaal en remt zij een efficiënte

besluitvorming af. De oprichting in het verleden van nieuwe instellingen zou moeten impliceren dat – beter laat dan nooit – sommige instellingen in de komende maanden en jaren worden afgeschaft. Het is daarbij, mits voldoende rationaliteit, best doenbaar bevoegdheden over te dragen aan een andere entiteit. Dit alles kan niet los gezien worden van een toekomstige staatshervorming waarbij efficiëntie één van de essentiële parameters moet zijn. De werkgeversorganisaties verwijzen in dit verband naar hun gezamenlijk standpunt uit het Solidariteitspact van 10 maart 2008.

5. Naar een grotere discipline en transparantie bij overlegging overheidsrekeningen

De neerlegging van de overheidsrekeningen gebeurt niet op een welbepaalde datum. Wat er uiteindelijk gepubliceerd wordt, is onoverzichtelijk en moeilijk toegankelijk. Dat werpt een smet op de transparantie van onze autoriteiten en veroorzaakt wantrouwen ten aanzien van de overheid. Zoals de Voka-studie (2008) onderstreept, is er een significant verband tussen het vertrouwen in en de performantie van de overheid: hoe groter het vertrouwen, hoe beter de overheid zal functioneren.

Zoals in Nederland zou er een speciale dag moeten worden ingevoerd waarop de overheid op elk beleidsniveau systematisch verantwoording aflegt aan haar Parlement. Na afloop van deze dag moeten leesbare rekeningen en een duidelijk en beknopt rapport over het in de toekomst te voeren beleid op het internet worden gepubliceerd.

6. Naar een meer efficiënte overheid die ondernemen stimuleert

De ondernemingen zijn het directe slachtoffer van bepaalde vormen van inefficiëntie van de overheid. De volgende voorbeelden illustreren dat dit een forse belemmering van hun activiteit kan betekenen:

- *In Vlaanderen - net als in andere landen en regio's - is het verkrijgen van een milieuvergunning voor een aantal grote investeringsprojecten onderworpen aan een milieueffectrapport (MER), dat de verwachte impact van dit project op het leefmilieu weergeeft. Dit MER moet eerst worden ingediend en goedgekeurd vóór de eigenlijke aanvraag van de milieuvergunning. Dit verlengt de periode tussen de kennisgeving van een MER-plichtig project en de uiteindelijke opstart van het project aanzienlijk. Deze periode is vaak langer dan in onze buurlanden. Ook is de inhoud van het rapport vaak breder dan noodzakelijk. Dit is een ernstige concurrentiehandicap bij het aantrekken van investeringsprojecten voor vestigingen van multinationals.*
- *In Wallonië moet een bedrijf dat een investeringspremie van het Gewest toegekend krijgt, vaak een beroep doen op een bankkrediet om het bedrag van de premie te prefinancieren. Dit komt door de lange wachtermijn vóór de uitbetaling van de premie door het Gewest. De bank vraagt in dit geval een overdracht van de schuldvordering op het Gewest. Vanaf dat ogenblik wordt het dossier overgeheveld naar de dienst Geschillen van het Waalse Gewest, wat uiteraard nieuwe vertragingen met zich brengt.*
- *In Brussel gebeuren de belangrijkste investeringen in het domein van het vastgoed, maar de realisatie van projecten wordt steeds complexer, duurder en onzekerder. Zo zijn er reeds, bij de aankoop van het terrein, de analyses voor het bodemattest dat verplicht moet worden toegevoegd bij het verlijden van de akte en soms de verkoop doet afbreken. Bij de bouw van kantoorgebouwen met meer dan 200 parkeerplaatsen is een volledige milieueffectenstudie vereist, die tot 3 jaar kan duren. Daarnaast is een technisch dossier vereist, dat de coëfficiënt van de energieprestaties van het gebouw berekent en waarop al dan niet het vereiste energiecertificaat wordt toegekend, dat geïntegreerd moet worden in*

de stedenbouwkundige en milieuvergunning. De totale tijd van al die procedures belooft meestal meer dan 3 jaar en de kost kan oplopen tot 15% van het geheel.

- *Op **federaal vlak** is de administratieve vereenvoudiging op fiscaal gebied voornamelijk eenrichtingsverkeer geweest. Er kwamen meer nieuwe verplichtingen, al te vaak met buitensporige sancties in geval van eenvoudige tekortkomingen, terwijl de overheid in geen enkel middel voorzag om de ondernemingen de mogelijkheid te geven die verplichtingen na te komen. Dit is bijvoorbeeld het geval met het eenzijdige verrekeningsmechanisme voor belastingschulden en -schuldvorderingen dat door de administratie veel te extensief wordt gehanteerd. En terwijl die administratie een globale kijk heeft op de situatie van elke belastingplichtige, krijgt deze laatste geen enkele gecentraliseerde en uitvoerige informatie over de uitgevoerde verrekeningen. Met als gevolg aanzienlijke formaliteiten bij alle lokale invorderingskantoren, en dat alleen maar om die verrekeningen te begrijpen en te kunnen boeken.*

II. Goede regelgeving als pijler van concurrentiekracht

Goede en duidelijke regels moeten de basis zijn van onze rechtsstaat. Kwalitatief slechte wetgeving en nutteloze overregulering leiden in de praktijk tot rechtsonzekerheid, dure juridische consultaties en tot hoge nalevingskosten en administratieve lasten. Een duidelijk wettelijk kader is cruciaal voor de concurrentiekracht van ondernemingen. Vandaar dat de werkgeversorganisaties aandringen dat onderstaande aandachtspunten inzake 'better regulation' in alle regio's prioriteit genieten tijdens de komende legislatuur.

1. Naar een consistent regelgevingsbeleid op alle niveaus

Een belangrijke component bij het streven naar kwalitatieve regelgeving ligt in een consistent beleid. Dit beleid formuleert kenmerken en principes van goede regelgeving en verbindt hier concrete doelstellingen en acties aan. In onze complexe rechtsorde is een regelgevingsbeleid meer dan noodzakelijk, gezien de totstandkoming gebeurt op lokaal, regionaal, federaal en Europees beleidsniveau. Deze co-existentie van regelgeving verhoogt het risico op wettelijke onverenigbaarheden en bemoeilijkt de toegankelijkheid voor de ondernemingen. De onderlinge samenhang met alle bestaande regels op de verschillende beleidsniveaus moet gerespecteerd worden, gezien ondernemingen het geheel van regelgeving moeten naleven dat op hen van toepassing is. Het is aangewezen dat er tussen de verschillende beleidsniveaus geregeld overleg plaatsvindt om de inhoud van regelgeving op elkaar af te stemmen.

- *Ondernemingen die actief zijn in de energie- en gasector dienen bij de uitgifte van hun factuur rekening te houden met een zestigtal regelgevingsbesluiten die zowel op regionaal als federaal niveau uitgevaardigd worden. Deze co-existentie van regelgeving is niet alleen bijzonder complex, maar vertoont ook tegenstrijdigheden tussen de verschillende beleidsniveaus. Ondernemingen hebben nood aan een geharmoniseerde regelgeving en een verduidelijking van welke overheid juist bevoegd is.*

2. Naar een beperkte toevloed aan regelgeving

De permanente stroom aan wetteksten leidt tot een haast onoverzichtelijk kluwen van regelgeving. De vraag rijst of alle regelgeving noodzakelijk en doeltreffend is. Regelgeving is een belangrijk juridisch instrument om maatschappelijke problemen aan te pakken, maar de intensiteit van regelgeving moet beheersbaar blijven. De afweging van geschikte alternatieven voor regelgeving kan zorgen voor minder, maar betere regelgeving.

- *In 2008 werden maar liefst 179 wetten, 2.640 koninklijke besluiten, 296 decreten en 61 ordonnanties gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Ondernemingen ondervinden een negatieve invloed van deze enorme productie aan regelgeving. Hoe hoger de regeldruk, hoe hoger de nalevingskosten en hoe moeilijker het wordt om de toepasselijke regels te kennen en correct toe te passen.*

3. Voor een beter begrijpbare en toegankelijke regelgeving

Duidelijke teksten vereenvoudigen de kennisname van de inhoud van de regelgeving. Het risico op interpretatieverschillen neemt af, wat bijdraagt tot meer rechtszekerheid en minder juridische procedurekosten. Regelgeving wordt makkelijker te handhaven en zal een grotere naleving kennen. Dit impliceert een overstap van het complexe juridisch-technisch jargon naar een eenvoudiger stijl- en taalgebruik. Een transparante opbouw en structuur van wetteksten bevorderen de correcte naleving en toepassing ervan, zowel door ondernemingen en burgers, maar ook door de verschillende overheden en de magistratuur. Bij wijziging van regelgeving moet een gecoördineerde versie van de aangepaste tekst eenvoudig toegankelijk zijn via elektronische databanken.

- *Programmadedcreten en programmawetten zijn uitgegroeid tot wetteksten met honderden artikelen die aan een bijzonder grote verscheidenheid van beleidsdomeinen raken en de meest uiteenlopende maatregelen bevatten. Door het gebrek aan transparantie kunnen de ondernemingen deze wetten quasi onmogelijk begrijpen, noch de gevolgen ervan inschatten.*

4. Naar een grondige voorbereiding van regelgeving

Bij de totstandkoming van regelgeving moet rekening gehouden worden met alle beschikbare en nuttige informatie over het onderwerp. Op basis van een evenwichtige gegevensverzameling zal de regelgever beter in staat zijn om de doelstellingen en de effecten van de regelgeving te beoordelen. De consultatie van deskundigen en belangengroepen speelt hierbij ook een belangrijke rol. Een goed onderbouwd en overlegd initiatief zal de kwaliteit van de regelgeving gevoelig verbeteren. In het belang van de transparantie hoort de argumentatie met betrekking tot de besluitvorming publiek gemaakt te worden. Ondernemingen hebben nood aan rechtszekerheid en stabiliteit van regelgeving. Een grondige voorbereiding kan vermijden dat reglementering nadien te veelvuldig moet hersteld worden.

- *De Wet van 16 juli 2008 tot instelling van een forfaitaire belastingregeling inzake auteursrechten trad met terugwerkende kracht in werking vanaf 1 januari 2008. Er werd voorzien in een bevrijdende roerende voorheffing van 15% voor auteursrechten. Wegens het uitblijven van een uitvoeringsbesluit werden bepaalde verplichtingen bij programmawet uitgesteld tot 1 januari 2009. Door het gebrek aan grondige voorbereiding kwamen ook tegenstrijdigheden met andere regelgeving naar boven. Een gebrekkige voorbereiding is bijzonder nadelig voor ondernemingen en burgers.*

5. Met een betere naleving van de Europese regelgeving

De mogelijkheden van de Europese interne markt kunnen slechts ten volle benut worden als alle lidstaten de Europees goedgekeurde regelgeving ook daadwerkelijk naleven. De Europese regelgeving dient op alle beleidsniveaus getrouw en tijdig omgezet te worden, zodat alle gunstige maatregelen ook toepasselijk zijn voor de Belgische ondernemingen.

- *De Europese Richtlijn 2006/46/EG verhoogde de drempelbedragen van kleine vennootschappen. Het balanstotaal werd van 3.650.000 euro naar 4.400.000 euro opgetrokken en de netto-omzet van 7.300.000 euro naar 8.800.000 euro. Het gemiddeld personeelsbestand van 50 werknemers tijdens het boekjaar bleef behouden. Een kleine vennootschap mag niet meer dan één van de vorige criteria overschrijden in het laatste en het voorlaatste afgesloten boekjaar. Ofschoon de lidstaten niet verplicht zijn gebruik te maken van deze verhoogde drempelbedragen, heeft een meerderheid van lidstaten deze verhoogde bedragen omgezet in het nationale recht. België heeft de drempelbedragen in het Wetboek van Vennootschappen nog niet aangepast. Hierdoor vallen vele kmo's buiten de categorie van kleine vennootschappen en blijven zij in België uitgesloten van cruciale gunstmaatregelen.*

6. Naar een periodieke evaluatie van regelgeving

Het is belangrijk om te voorzien in goed werkende mechanismen voor opvolging en evaluatie van de regelgeving. Deze evaluatie moet de noodzaak en de doeltreffendheid van de regelgeving blijvend waarborgen, alsook rekening houden met de signalen over de uitvoering van regelgeving in de praktijk. Een evaluatiemoment kan worden voorzien via herzieningsclausules of een wetsevaluatief artikel. Het is in het algemeen belang dat slecht functionerende regelgeving aangepakt wordt.

- *De evaluatie van regelgeving vindt niet op een structurele manier plaats op elk beleidsniveau. Op het federale niveau was de oprichting van het Parlementair Comité belast met wetsevaluatie een verdienstelijk initiatief. Het valt echter te betreuren dat dit comité nog steeds niet is bijengekomen om de evaluatiewerkzaamheden aan te vatten.*

III. Diensten van algemeen economisch belang:

het concurrentiespel niet vervalsen!

Het begrip 'diensten van algemeen belang' omvat een brede waaier aan activiteiten, gaande van de grote netwerkindustrieën zoals energie, telecommunicatie, vervoer, audiovisuele omroep en postdiensten, tot onderwijs, watervoorziening, afvalbeheer, gezondheid en sociale diensten.

De niet-economische diensten van algemeen belang vallen onder de traditionele overheidsprerogatieven, zoals politie, justitie, de verplichte sociale zekerheid. De levering en de organisatie van diensten van algemeen belang van niet-economische aard vallen niet onder de markt wetten en behoren tot de exclusieve bevoegdheid van elke lidstaat.

Alle andere diensten van algemeen belang echter, de diensten van algemeen economisch belang ('DAEB's'), zijn in principe onderworpen aan de internemarktregels en de mededingingsregels. Mogelijkheden om afwijkingen te verkrijgen bestaan, maar zijn strikt afgebakend. Het volstaat niet het algemeen belang in te roepen als een toverformule, zoals men in België vaak de neiging heeft te doen.

1. Voor een gelijke behandeling van operatoren

De vraag rijst hoe men de diensten van algemeen economisch belang kan laten samengaan met de markteconomie, die ten grondslag ligt aan de opbouw van Europa. Heel vaak stellen de werkgeversorganisaties vast dat onder het mom van behartiging van een vermeend 'algemeen belang' afbreuk wordt gedaan aan de competitiviteit van onze privébedrijven.

Er loert heel wat groot gevaar voor concurrentievervalsing. Enkele voorbeelden:

- *Een overheidsdienst voor tewerkstelling (zoals Actiris, VDAB of FOREM) biedt nieuwe diensten aan die afwijken van zijn oorspronkelijke opdracht (zoals loopbaanbegeleiding, coaching, ondernemingsadvies,...). Deze soorten van diensten worden ook verleend – of zouden kunnen worden verleend – door privé-ondernemingen die, in tegenstelling tot de openbare tewerkstellingsdienst, niet door de Staat worden gefinancierd.*
- *De overheid treedt via openbare mechanismen (Fonds ter reductie van de globale energiekost) rechtstreeks in concurrentie met de privé-kredietsector door aan particulieren 'groen' krediet toe te kennen tegen lagere rentetarieven dan de marktrente.*

Gelijkaardige vragen rijzen in verband met de welzijnssector, de sectoren sociale huisvesting, afvalverwerking, mobiliteit... Telkens kan men zich afvragen of een onderneming, ongeacht haar juridische aard, geen voordeel geniet dat aan de oorsprong van een concurrentiedistorsie zou liggen. Dat voordeel kan de meest verscheidene vormen aannemen: financiële steun, vrijstelling van bepaalde heffingen of belastingen, levering van een goed of dienst gratis of tegen een prijs beneden de marktprijs, enz.

De zaken zijn nog ingewikkelder in België, waar overheids- en privé-initiatief steeds meer in elkaar lopen. Vroeger was de grens duidelijk. Vandaag wordt een hybride zone alleen maar groter via een te grote waaier van publiek-private samenwerkingen (PPS), deelneming van de overheid in een hele reeks activiteiten, zogenaamde 'zelfstandige' agentschappen, intercommunales, enz.

De werkgeversorganisaties dringen aan op een strikte toepassing van het principe van gelijke behandeling van operatoren die eenzelfde dienst leveren, ongeacht of ze tot de openbare of de private sector behoren. De werkgeversorganisaties spreken hun vertrouwen in de marktwetten uit en zijn van mening dat de overheid zich moet hoeden voor iedere bemoeienis die het concurrentiespel zou vervalsen. Het is essentieel dat de privésector zijn diensten kan aanbieden in het kader van eerlijke concurrentie. Het vermogen van onze ondernemingen om rijkdom te scheppen kan echter niet ontwikkeld worden zolang de overheidssector concurrentievoordelen ten opzichte van de privé-ondernemingen blijft krijgen om dezelfde diensten te presteren.

2. Met een hogere transparantie

De werkgeversorganisaties vragen transparantie op meerdere niveaus:

- In de eerste plaats moeten de contouren van de begrippen 'niet-economische diensten van algemeen belang' en 'diensten van algemeen economisch belang' (DAEB) scherper worden afgelijnd om te onderkennen wat onder de overheden ressorteert enerzijds, en wat het voorwerp van een eerlijke concurrentie moet uitmaken, anderzijds. Voor de overheid is de verleiding groot om het eerste begrip zo ruim mogelijk te interpreteren. Men moet er zich echter voor hoeden op kunstmatige wijze het domein van de niet-economische diensten te

willen uitbreiden. Men dient zich aan de strikte interpretatie van het Europees Hof van Justitie te houden.

- Uit een streven naar rechtszekerheid vragen de werkgeversorganisaties een duidelijke definitie van de DAEB's volgens objectieve en meetbare criteria. Het Europees Hof van Justitie is van mening dat niet het statuut van een entiteit die instaat voor een dienst bepaalt of haar activiteiten als economisch of niet-economisch worden beschouwd, maar de aard van de activiteit zelf. In de praktijk is het zeer goed mogelijk dat eenzelfde entiteit tegelijk economische en niet-economische activiteiten uitoefent. Volgens deze functionele benadering moet iedere activiteit dus afzonderlijk worden geanalyseerd.
- Het mandaat dat wordt toevertrouwd aan instellingen die door de overheden worden belast met het uitvoeren van opdrachten van algemeen belang moet worden verduidelijkt. De verantwoordelijkheid voor het beheer van een DAEB moet namelijk worden toevertrouwd door middel van een officiële akte die toewijzing van een openbare dienst wordt genoemd. In dit verband leggen de werkgeversorganisaties de nadruk op het belang van een duidelijke en transparante boekhouding: wanneer een instelling zowel economische als niet-economische activiteiten uitoefent, moet haar interne boekhouding afzonderlijk, op een zo gedetailleerd mogelijke wijze (volgens een boekhouding van het analytische type), de kosten en ontvangsten aangeven die aan deze dienst verbonden zijn. Iedere forfaitaire of op een percentage gebaseerde verdeelsleutel moet worden uitgesloten en idealiter moet de oprichting van afzonderlijke juridische entiteiten, die aan de vennootschapsbelasting en aan de btw onderworpen zijn, bevorderd worden.
- Ten slotte moet de financiering van de DAEB's transparant zijn. Alle voordelen die de betrokken ondernemingen ontvangen om hun opdracht van algemeen belang uit te voeren, moeten worden onderzocht om na te gaan of deze 'DAEB-compensaties' in werkelijkheid geen verboden Staatssteun zijn. De creatie van een centraal Staatssteunregister zou daarvoor sterk aanbevolen zijn. Het arrest van het Europees Hof van Justitie in de zaak Altmark legt de criteria vast volgens welke de financiering van een met het beheer van een DAEB belaste onderneming kan ontsnappen aan de kwalificatie als Staatssteun.

3. Concurrentie in dienst van het algemeen belang

De werkgeversorganisaties menen dat de instandhouding van de mededinging ook een doelstelling van algemeen belang is. De goede werking van de markten draagt immers bij tot het collectief welzijn. De consument wil producten en diensten van de beste kwaliteit en tegen de meest schappelijke prijs krijgen. Daartoe is concurrentie – de optimale wijze van toewijzing van de hulpbronnen – een absolute must.

De privileges die de overheidssector geniet, hebben een negatieve invloed op de Belgische economie. Het dient vermeden te worden dat de overheden, onder het mom van bescherming van de DAEB's, de privébedrijven weghouden van belangrijke economische activiteiten, en wel ten koste van het algemeen belang. Zij behoren veeleer het groeipotentieel via de mededinging vrij te maken.
